

Sakområde: Personal, arbetsmiljö och lika villkor

Dokumenttyp: Rutin
Beslutsfattare: Nämnden för utnämning av
excellenta lärare
Avdelning/kansli: Ledningskansliet
Handläggare: Linda Ferngren

Beslutsdatum: 2023-08-29
Träder i kraft: 2023-09-01
Giltighetstid: Tills vidare
Bör uppdateras före: 2027-05-01

Ev dokument som upphävs: Från den 1 september 2023 upphävs dokumentet Instruktion för sökande till titeln excellent lärare vid SLU ID SLU ua 2021.1.1.1-2921

Bilaga till: Ordförandebeslut för nämnden för utnämning av excellenta lärare den 29 augusti 2023, SLU ua 2023.1.1.1-2974

Rutin för sökande till titeln excellent lärare vid SLU

1. Inledning

Syftet med att införa titeln excellent lärare är att främja kvalitén på SLU:s utbildningar och stimulera den pedagogiska utvecklingen. Kvalitet och utveckling främjas genom att:

- Skickliga och pedagogiskt medvetna lärare belönas och synliggörs genom en titel som markerar en tydlig kompetensnivå och genom en därtill kopplad löneökning. Att satsa på kvalitet i undervisning och lärande lönar sig.
- SLU får en tydligt definierad grupp av skickliga lärare. Excellenta lärare kan åläggas att aktivt delta i ämnesrådets och universitetets kvalitetsarbete avseende utbildning och lärande på motsvarande sätt som docenter har skyldighet att fullgöra vissa uppdrag som rör kvalitetsarbetet avseende forskning.

2. Grundläggande krav för behörighet till titeln excellent lärare

Behöriga att utnämnas till excellent lärare är tillsvidareanställda lärare vid SLU i de kategorier som omnämns i Anställningsordning för lärare vid SLU samt forskningsledare.

För att antas som excellent lärare vid SLU behöver den sökande visa upp en bred pedagogisk skicklighet. Skicklighet ska ha visats mot samtliga fem kriterier eller kunskapsområden som beskrivs i avsnitt 3. Det är med andra ord möjligt att en lärare utför sina undervisande uppgifter med hög grad av skicklighet men ändå inte lever upp till samtliga krav och kriterier för titeln excellent lärare.

Handlingarna i ansökan till att bli utnämnd som excellent lärare vid SLU ska innehålla:

Sektion A: CV med redovisning av innehåll och omfattning av pedagogisk verksamhet, samt maximalt två sidor om forskning och annan verksamhet; postadress för korrespondens med Nex ska tydligt framgå i CV. Förtydligande och stödande dokument ska samlas i sektion Dii.

Sektion B: Kontaktuppgifter till referenspersoner; intyg om genomförd högskolepedagogisk workshop, eller motsvarande, i hur man skapar en pedagogisk meritportfölj (intyg behöver inte bifogas om workshopen genomförts vid SLU).

Sektion C: Sammanställning av högskolepedagogisk utbildning med vidimerade intyg på den utbildning som åberopas. Observera att tidsomfattning (omräknat till veckor) per kurs måste framgå.

Sektion D:

- i. Pedagogisk meritportfölj, max 15 sidor.
- ii. Numrerade bilagor till pedagogisk meritering som den sökande önskar åberopa. Undervisningsmaterial som den sökande önskar åberopa och som inte kan presenteras i pappersform måste vara elektroniskt tillgängligt (t.ex. allmänt tillgänglig hemsida).

Se avsnitt 4 för mer detaljerad information om vad som avses. Endast fullständiga handlingar som är inlämnade före ansökningsperiodens utgång kommer att bedömas.

3. Kriterier för pedagogisk skicklighet som ska vara uppfyllda av den som erhåller titeln excellent lärare vid SLU

Den pedagogiska skicklighet som ska visas för att en lärare vid SLU ska erhålla titeln excellent lärare sammanfattas i fem kriterier eller kunskapsområden. Lärare som innehar titeln excellent lärare ska ha visat skicklighet inom samtliga fem områden. För varje kriterium nedan finns ett antal indikatorer listade. Indikator är i det här sammanhanget en konkret aktivitet som kan bidra till att visa att en lärare lever upp till det mer övergripande eller generella kriteriet. De kriterier, eller

kunskapsområden inom vilka en lärare ska ha visat skicklighet för att erhålla titeln excellent lärare är:

1. Undervisningsskicklighet
2. Vetenskapligt och utvecklande förhållningssätt inom pedagogik
3. Samverkan med kollegor och pedagogiskt ledarskap
4. Helhetsperspektiv och samverkan inom universitet och samhälle
5. Kritisk förankring i ämnet

3.1 Undervisningsskicklighet

Med undervisningsskicklighet menas här den skicklighet som en lärare visar i den direkta kontakten med studenterna. Här ingår att skapa ett tryggt och öppet klimat och en effektiv lärmiljö. Att på ett tydligt sätt kunna kommunicera med studenterna, att bygga goda relationer och att kunna samverka med studenterna för att utveckla kurser, undervisning och lärande är andra delar som är centrala för en lärares undervisningsskicklighet.

Uppfyllelse av kriteriet 3.1 visas exempelvis genom att den sökande:

- fungerar väl i relationen med studenterna och undervisar med god kvalitet inom ett brett kunskapsfält på ett sätt som väcker engagemang och uppskattas av studenterna,
- etablerar väl fungerande kommunikation med sina studenter, förmedlar höga förväntningar på studenternas prestationer och ger konstruktiv återkoppling,
- har en tydlig bild av studenternas förkunskaper och förväntningar på den egna undervisningen eller på utbildningsmoment inom det egna ansvarsområdet,
- skapar goda förutsättningar för lärande genom undervisning som uppmuntrar till interaktion och samarbete mellan studenter,
- tydliggör, motiverar och diskuterar kursens mål, läraaktiviteter och examination med studenterna,
- balanserar på ett reflekterat sätt de bildande respektive instrumentella aspekterna i utbildningarna och uppmuntrar studenterna till kritiskt tänkande,
- betraktar varje undervisningstillfälle som en möjlighet till eget lärande,
- använder på ett välreflekterat sätt en bred repertoar av studentaktiva undervisnings- och examinationsformer,
- reflekterar över sin undervisning ur ett maktkritiskt perspektiv, framförallt med avseende på genus och mångfald, och tar vara på studenters skiftande bakgrund och erfarenheter.

3.2 Vetenskapligt och utvecklande förhållningssätt inom pedagogik

Ett vetenskapligt och utvecklande förhållningssätt är en förutsättning för väl fungerande undervisning såväl som för forskning och samverkan med övriga samhället. Den egna synen på lärande och undervisning förändras hela tiden i relation till reflekterad erfarenhet och högskolepedagogisk forskning. Den egna praktiken anpassas fortlöpande i förhållande till nyvunnen kunskap och till förändringar i studentgruppernas sammansättning och förståelse.

Uppfyllelse av kriteriet 3.2 visas exempelvis genom att den sökande:

- kan tydligt motivera val av kursinnehåll, arbetsformer och examinationsmoment utifrån kursens roll i studenternas utbildning samt studenternas behov och förväntningar,
- visar en tydlig utveckling över tid av den pedagogiska praktiken,
- diskuterar och reflekterar över studenternas lärande och den egna pedagogiska praktiken utifrån högskolepedagogisk forskning och beprövad erfarenhet,
- undersöker och utvärderar studenternas lärande i den egna pedagogiska praktiken,
- utsätter sin pedagogiska praktik för kollegial prövning; exempelvis genom bidrag till konferenser, eller publicering av rapporter/arbeten,
- kan visa ett tydligt samband mellan pedagogisk grundsyn och pedagogisk praktik.

3.3 Samverkan med kollegor och pedagogiskt ledarskap

Samverkan mellan kollegor och ett väl fungerande, ansvarsfullt pedagogiskt ledarskap är viktiga grundstenar för väl fungerande utbildningar och en effektiv pedagogisk utveckling. För att kunna utveckla en undervisningsvänlig institutionskultur behöver det interna pedagogiska samtalet lyftas och få stöd från ett väl utvecklat pedagogiskt ledarskap. Studenternas lärande och reflektionen över undervisningens form och innehåll måste bli en gemensam angelägenhet för såväl den egna institutionen som för hela det lärarkollektiv som arbetar inom t.ex. ett utbildningsprogram.

Uppfyllelse av kriteriet 3.3 visas exempelvis genom att den sökande:

- Håller sin undervisning uppdaterad utifrån kunskapsutvecklingen och/eller forskningsfronten inom sitt undervisningsområde.
- Problematiserar och reflekterar över vilket urval av ämnesområdet som görs samt vilka kunskapskrav som ska ställas. Resonerar kring hur detta urval påverkar det pedagogiska arbetet och därmed studenternas lärande.
- Använder medvetna strategier för att ge undervisningen en tydlig forskningsanknytning och/eller koppling till konstnärlig utveckling.
- Stimulerar ett vetenskapligt, reflekterande och kritiskt förhållningssätt hos studenterna.

- Tillägnar sig grundläggande kunskaper i till undervisningsämnet angränsande kunskapsområden och en förståelse för möjligheter och svårigheter med tvärvetenskapligt arbete.

3.4 Helhetsperspektiv och samverkan inom universitet och samhälle

En universitetsutbildning är en viktig del i den individuella studentens livsresa samtidigt som den har en viktig samhällsfunktion. En universitetsutbildning ska på samma gång utveckla väl fungerande kritiskt tänkande samhällsmedborgare och kvalificerad arbetskraft till viktiga samhällsfunktioner. För att gemensamt kunna fullgöra sin uppgift måste därför universitetslärare förstå det större sammanhang de arbetar inom och kunna förhålla sig till de förväntningar som finns på utbildningarna som helhet från såväl studenter som från demokratiska institutioner och framtida arbetsgivare.

Uppfyllelse av kriterie 3.4 visas exempelvis genom att den sökande:

- har en tydlig bild av den egna undervisningens roll i kurser och utbildningsprogram och kan koppla egna undervisningsmoment till tidigare och senare moment inom utbildningsprogrammet,
- har en tydlig bild av den egna undervisningens roll för studenternas personliga utveckling och deras förmåga till kritiskt tänkande, att kommunicera med olika samhällsgrupper samt att hantera etiska och samhällsrelaterade frågeställningar inom utbildningens huvudområde,
- utvecklar och omprövar kontinuerligt kurs- och utbildningsmål i relation till studenternas behov och förändringar i samhälle och yrkesliv,
- samverkar aktivt med näringsliv och samhällsfunktioner för att yrkesanknyta undervisningen och ge studenterna exempel på konkreta tillämpningar,
- samverkar aktivt med andra delar av SLU och andra universitet för att utveckla utbildningen och ta in kunskap och erfarenhet som saknas i den lokala utbildningsmiljön.

3.5 Kritisk förankring i ämnet

I den konkreta undervisningen står nästan alltid ett tydligt undervisningsämne i centrum. För att i hög grad kunna bidra till ett relevant och effektivt lärande med god forskningsanknytning måste en lärare vara väl förankrad i ämnet och ha kunskaper inom dess aktuella forskningsområden. Läraren behöver ha såväl en djupare förståelse av ämnet som en förmåga att ta ut distansen till ämnet och se dess avgränsningar och relation till andra kunskapsområden.

Uppfyllelse av kriterie 3.5 visas exempelvis genom att den sökande:

- håller sin undervisning uppdaterad utifrån kunskapsutvecklingen och/eller forskningsfronten inom sitt undervisningsområde,

- problematiserar och reflekterar över vilket urval av ämnesområdet som görs samt vilka kunskapskrav som ska ställas. Resonerar kring hur detta urval påverkar det pedagogiska arbetet och därmed studenternas lärande,
- använder medvetna strategier för att ge undervisningen en tydlig forskningsanknytning och/eller koppling till konstnärlig utveckling,
- stimulerar ett vetenskapligt, reflekterande och kritiskt förhållningssätt hos studenterna,
- tillägnar sig grundläggande kunskaper i till undervisningsämnet angränsande kunskapsområden och en förståelse för möjligheter och svårigheter med tvärvetenskapligt arbete.

4. Specifikation av nödvändiga ansökningshandlingar

4.1 CV

Sökandes CV ska ge en tydlig bild av de sökandes utbildning, yrkeserfarenheter, och andra relevanta meriter. Framförallt ska erfarenheter av pedagogisk verksamhet och pedagogiska meriter lyftas fram. Av CV ska också framgå att den sökande har en gedigen förankring i undervisningsämnet och aktivt deltar i eller följer dess utveckling.

4.2 Referenspersoner

I ansökan till titeln excellent lärare ska det finnas två namngivna referenspersoner med dokumenterad utbildningserfarenhet och god inblick i den sökandes pedagogiska arbete. För respektive referensperson ska det finnas kontaktuppgifter och en kortfattad beskrivning av på vilket sätt personen ifråga har inblick i sökandes pedagogiska praktik.

4.3 Intyg om genomförd workshop/motsvarande om att skriva en pedagogisk meritportfölj

Inför en ansökan om titeln excellent lärare ska den sökande ha deltagit i SLU:s workshop, eller motsvarande, i att skriva pedagogisk meritportfölj. Om workshopen har genomförts utanför SLU så ska intyg bifogas. Workshopen ska fokusera kring den sökandes pedagogiska erfarenheter och de kriterier som finns för erhållande av titeln excellent lärare och hur detta kan struktureras i en pedagogisk meritportfölj. Efter workshopen bör den sökande ha en uppfattning om den skicklighet hen har är tillräcklig för att komma ifråga för titeln eller inte.

4.4 Intyg om genomförd pedagogisk utbildning

Sökande till titeln excellent lärare ska kunna visa att hen har genomgått högskolepedagogisk utbildning som omfattar minst tio veckors heltidsstudier eller motsvarande.

4.5 Pedagogisk meritportfölj

Den pedagogiska meritportföljen är huvuddokumentet i ansökan. Den ska ge sakkunniga och nämnden ett tydligt underlag för att bedöma den sökandes pedagogiska skicklighet mot samtliga kriterier, enligt avsnitt 3. Portföljen består av en egenreflektion där den sökande beskriver vad hen har gjort men framförallt hur hen har genomfört sitt pedagogiska arbete och varför hen har gjort på det sätt som beskrivs samt vad resultatet har blivit av olika pedagogiska val och insatser. Reflektionerna i den pedagogiska meritportföljen ska utgå från konkreta exempel ur den sökandes egen pedagogiska praktik. Egenreflektionen ska också ge uttryck för den sökandes pedagogiska filosofi, hur den hänger ihop med den pedagogiska praktiken och hur den sökande har utvecklat sin undervisning över tid fram till idag.

Material som styrker innehållet i portföljen bifogas lämpligen i form av bilagor. Den pedagogiska meritportföljen får omfatta maximalt 15 sidor plus bilagor.

5. Bedömningsprocessen

Beredning av ansökningar och bedömning av de sökandes pedagogiska skicklighet utförs av nämnden för utnämning av excellenta lärare, Nex, som i sin bedömning av ansökningar arbetar utifrån:

- Inlämnade ansökningshandlingar
- Två sakkunnigutlåtanden
- Kontakter med referenspersoner
- Personlig intervju

Efter avslutad granskning lämnar nämnden förslag till rektor för beslut om utnämning. Sökande vars ansökan avslagits erhåller skriftlig motivering till beslutet från Nex.

6. Övrigt

Ansökan sker genom ReachMee. En länk publiceras i god tid innan ansökningstidens utgång på Nex webbsida.

Ansökan kan skrivas på svenska eller engelska. Lärare med enbart engelska som undervisningsspråk är välkomna att söka titeln till excellent lärare. Även intervjun kan ske på engelska.